

بسمه تعالی
مجلس شورای اسلامی
دوره سوم - سال دوم
۱۳۶۸ - ۱۳۶۹

شماره ترتیب چاپ ۶۱۳

شماره دفتر ثبت ۲۵۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

با سلام ، نظربه اینکه قانون تشکیل دادگاههای حقوقی (و) مصوب ۱۳۶۴ مجلس شورای اسلامی بر اثر ابهام واجمال بعضی از مواد آن در اجرا ، موجب استنباطات متضاد و آراء معارض محاکم قضائی شده و تاکنون هیات عمومی دیوانعالی کشور قریب ۲۰ رأی وحدت رویه در شرح و تفسیر قضائی این قانون صادر نموده است لذا حسب ضرورت جهت رفع مشکل طرح اصلاحی قانون مزبور بشرح زیر تقدیم مجلس محترم می گردد .

اسماء... بیات - اصغر توروزی - اصغری - قاضی پور - رشیدیان - سید محمد رضوی
یزدی - موسی سلیمی - عباسعلی عمیدزنجانی - هاشمیان - مجدآراء - جمیدالدین
ملازهی - هاشمزاده هریری - محمدعلی حقی - محمدحسین یودینه - محمد علی
عربی - هاشمی - عیسی ولائی - دکتر تسلیمی - ضیائی - بهزادیان - سید رسول
موسوی و اصغرزاده .

مجلس

طرح قانونی اصلاح و حذف موادی از قانون تشکیل دادگاههای حقوقی (و)
مصوب آذرماه ۱۳۶۴

ماده ۱ - ماده ۲ بشرح زیر اصلاح می گردد .

دادگاه حقوقی ۱ تشکیل می شود از رئیس یا عضو علی البدل دادگاه .

ماده ۲ - ماده ۳ بشرح زیر اصلاح می گردد .

حق رای با رئیس یا عضو علی البدل دادگاه است و چنانچه دادگاه در پرونده ای

نیاز به مشاور داشته باشد ، رئیس کل دادگاهها یا رئیس دادگستری حوزه قضائی مربوطه به درخواست او مشاور تعیین می کند و مشاور مکلف است قبل از اتخاذ تصمیم دادگاه پرونده را دقیقاً مطالعه و بررسی نموده و نظر خود را کتبا و بطور مستدل اعلام نماید .

ماده ۳- به ماده ۷ قانون مزبور بند ۱۴ و یک تبصره به این شرح اضافه می شود .
۱۴- دعاوی و اختلافات راجع به اسناد ثبت احوال و شکایت اشخاص ذینفع از تصمیمات هیات حل اختلاف ثبت احوال .

تبصره- پرونده هائیکه راجع به دعاوی ثبت احوال و اسناد سجلی در دادگاههای حقوقی (و دیوانعالی کشور مطرح می باشد و به صدور رای منتهی نشده به ترتیب به دادگاههای حقوقی ۲ یا حقوقی ۱ هم عرض احاله خواهد شد .

ماده ۴- ماده ۹ قانون بشرح زیر اصلاح و بندهای ۱ و ۲ آن حذف می گردد .
اگر در مقر دادگاه حقوقی ۲ دادگاه حقوقی ۱ نباشد ، دادگاه حقوقی ۲ به دعاوی مالی که خواسته آن تا چهار میلیون ریال باشد نیز رسیدگی خواهد کرد .

ماده ۵- تبصره ماده ۱۳ بشرح زیر اصلاح می گردد .
تبصره- رسیدگی پس از فسخ قرار بهمان دادگاه صادرکننده قرار ارجاع می شود تا دادگاه به اصال دعوی رسیدگی نماید .

ماده ۶- ماده ۱۴ بشرح زیر اصلاح می گردد .
رئیس یا عضو علی البدل دادگاه پس از رسیدگی و محاکمه و مطالعه پرونده و نظریه مشاور (در صورتیکه مشاور معرفی شده باشد) راساً به انشاء رای مبادرت می نمایند .

ماده ۷- ماده ۱۵ حذف می شود .

مواد ۲، ۳، ۷، ۹، ۱۳، ۱۴ و ۱۵ قانون تشکیل دادگاههای
حقوقی ۱ و ۲ مصوب آذر ماه ۱۳۶۴

ماده ۲ - دادگاه حقوقی یک تشکیل میشود از رئیس یا عضو علی البدل و یک مشاور

ماده ۳ - حق رای با رئیس یا عضو علی البدل دادگاه است . مشاور مکلف است
قبل از اتخاذ تصمیم دادگاه پرونده را دقیقاً مطالعه و بررسی نموده و نظرات خود را کتبا
و بطور مستدل اعلام نماید .

تبصره - چنانچه پس از ختم دادرسی مشاور حداکثر ظرف مدت پنج روز نظر مشورتی
خود را به دادگاه تسلیم نکند، قاضی دادگاه رأیاً اتخاذ تصمیم مینماید، در مواردیکه
قاضی مجتهد جامع الشرایط است صدور حکم متوقف بر انقضای زمان مذکور نمی باشد .

ماده ۷ - رسیدگی به امور ذیل در صلاحیت دادگاههای حقوقی دواست .

- ۱ - امور مربوط به ترکه شامل : مهر و موم ترکه و تصفیه و تقسیم آن .
- ۲ - دعاوی راجع به اموال منقول و غیر منقول و دیون و منافع و زیان ناشی از جرم
و ضمان قهری در صورتیکه خواسته بیش از دویسمیلیون ریال نباشد .
- ۳ - مطالبه خلع ید از اعیان غیر منقول در صورتیکه مالکیت مورد نزاع نباشد و
در صورت اختلاف در مالکیت نصاب مذکور در بند (۲) معتبر است .
- ۴ - دعوی رفع مزاحمت و کلیه دعاوی راجع به حقوق ارتفاقی از قبیل حق العبور و
حق المجری در ملک دیگری و امثال آن تا هر میزانیکه باشد و حقوق انتفاعی بشرطیکه
بیشتر از حدنصاب نباشد .

- ۵ - مطالبه وفای بشرط و عهود راجع به معاملات و قراردادها مشروط به اینکه مورد
مطالبه قابل ارزیابی نباشد و الانصاب دادگاه حقوقی (دو) معتبر است .
- ۶ - درخواست افراز و تقسیم و فروش اموال مشاع (باستثنای مواردیکه قانون در
صلاحیت سازمان ثبت قرار داده است) در صورتیکه مالکیت محل نزاع نباشد .
- ۷ - تجدیدنظر نسبت به تصمیمات قابل اعتراض واحدهای ثبتی در مورد افسراز
املاک مشاع .

۸ - دعاوی راجع به روابط موجر و مستاجر ، و در خصوص مطالبه اجور ، نصاب
دادگاه حقوقی (دو) معتبر است .

- ۹ - درخواست تأمین دلائل و امارات و حفظ آنها .
- ۱۰ - درخواست صلح و سازش بین طرفین در هر دعوی و بدین رعایت نصاب .
- ۱۱ - درخواست گواهی انحصار وراثت مگر اینکه دعوی نسب یا زوجیت یا اختلاف
در وصیت یا وصیت نامه طرح شود یا اختلاف در اصل نکاح و طلاق باشد که در اینصورت
دادگاه مدنی خاص صلاحیت رسیدگی به انحصار وراثت را هم دارد .
- ۱۲ - دعاوی راجع به حقوق مالی از قبیل حق شفعه و حق فسخ و دعوی بطلان
معامله و بی اعتباری سند در صورتیکه حق یا مورد معامله بیش از حدنصاب نباشد .
- ۱۳ - دعوی مزاحمت و ممانعت از حق و تصرف عدوانی در عین غیر منقول تا هر
میزانی که باشد .

ماده ۹- اگر در مقر دادگاه حقوقی (دو) دادگاه حقوقی (یک) نباشد دادگاه حقوقی (دو) به امور زیر نیز رسیدگی خواهد نمود .
۱- دعاوی که خواسته آن تا چهار میلیون ریال باشد .
۲- دعاوی راجع به اسناد ثبت احوال و شکایات اشخاص ذینفع از تصمیمات هیات حل اختلاف ثبت احوال .
تبصره- احکام مربوط به این موارد نظیر دیگر احکام دادگاههای حقوقی (دو) جز در موارد ماده ۱۲ قطعی است .

ماده ۱۳- قرارهای صادره ذیل از دادگاههای حقوقی (یک) و (دو) به تنهایی قابل تجدیدنظر است که مرجع تجدیدنظر و نقض قرارهای دادگاههای حقوقی یک دیوانعالی کشور خواهد بود .
۱- قرار رد یا ابطال دادخواست .
۲- قرار سقوط دعوی .
۳- قرار رد دعوی یا عدم استماع آن .
۴- قرار عدم صلاحیت .
۵- قرار عدم اهلیت یکی از طرفین دعوی .
تبصره- رسیدگی پس از فسخ قرار بهمان دادگاه صادر کننده قرار در صورت عدم عدول قاضی از نظر خود به قاضی دیگری ارجاع خواهد شد .

ماده ۱۴- در دادگاه حقوقی یک ، رئیس دادگاه در صورتیکه مجتهد جامع الشرایط نباشد پس از رسیدگی به دعوی و مطالعه پرونده و نظریه مشاور نظر خود را به طرفین ابلاغ مینماید و چنانچه حداکثر ظرف ۵ روز مورد اعتراض طرفین یا یکی از آنها نباشد رای میدهد و چنانچه نظریه مورد اعتراض هر دو طرف یا احد طرفین بود ، بدون انشاء رای نظر و استنباط قضائی خود را با ذکر دلیل بطور کتبی به دیوانعالی کشور میفرستد دیوانعالی کشور پس از ملاحظه نظریه دادگاه و رسیدگی به پرونده چنانچه نظریه را صحیح و موجه تشخیص داد آنرا تایید و پرونده را اعاده مینماید تا رئیس دادگاه انشاء حکم کند . در این صورت رای صادره با رعایت مفاد ماده ۱۲ همین قانون قطعی است .
ماده ۱۵- هرگاه دیوانعالی کشور نسبت به نظریه دادگاه حقوقی یک ایراد قضائی داشته باشد نظر خود را مستنداً همراه با پرونده به دادگاه رسیدگی کننده برای صدور حکم مقتضی ارسال تا با توجه به استدلال مزبور طبق تشخیص خود حکم مقتضی را صادر نماید .

ورود به اداره قوانین شورای نگهبان

تاریخ ثبت : ۱۳ / /

شماره ثبت :

شماره دفتر کل :

شماره شناسه :

صفحه :